

لوطی انقلابی

زندگی و زمانه شهید طیب حاج رضایی (۱۳۴۲-۱۳۹۱)

محمد جعفر بگلو

رسالة صریحہ و آراء

سرشناسیہ: جعفر بگلو، محمد، ۱۳۵۹-
 عنوان و نام پدیدآور: لوطی انقلابی؛ زندگی و زمانہ شہید
 طیب حاج رضایی (۱۳۴۲-۱۳۹۱) / محمد جعفر بگلو؛
 ویراستار فرهاد طاهری.
 فروستا: تحقیق ۸۱
 مشخصات نشر: تهران: شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۲۳۲ ص.؛ نمونه.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳-۳۲۶۶-۲
 وضعیت فهرست نویسی: قیفا
 ادوات کتابخانه: ...
 داشت: ...
 موضوع: حاج رضایی، طیب، ۱۳۹۱-
 موضوع: ... ۱۳۵۷-۱۳۲۰
 موضوع: Iran -- History -- Pahlavi, 1925-1978
 شناسه اقزوده: شرکت انتشارات سوره مهر
 رده بندی کنگره: ۱۲۸۶ DC
 رده بندی دیویی: ۹۲-۸۲۴-۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۰۴۳۹

www.ketab.ir

باسم
پاکستان
نشری
این کتاب
ویراستار:
شرکت
نماید

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)
دفتر ادبیات انقلاب اسلامی

www.sooremeh.ir

لوطی انقلابی

زندگی و زمانه شهید طیب حاج‌رضایی (۱۳۴۳-۱۳۹۱)

نویسنده: محمد جعفر بگلو

طراح جلد: امیر علایی

ویراستار: فرهاد طاهری

صفحه‌آرا: علی‌رضا دانا

کتاب و زمانه شهید طیب حاج‌رضایی

۱۳۹۹

نسخه ۱۲۵۰

۹۷۸-۶۰۰-۰۳-۳۲۶۶-۲

انتشارات: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت،

پلاک ۲۳، تلفن: ۶۱۹۴۲، دورنگار: ۶۶۴۶۹۹۵۱

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان سمیه، نرسیده به خیابان

حافظ، جنب جوی هنری، پلاک ۲۴۵، تلفن: ۸۸۹۴۹۷۹۱-۲

فروشگاه انقلاب: تهران، خیابان انقلاب، میدان انقلاب،

جنب سینما بهم، پلاک ۱۰۳۳، تلفن: ۶۶۴۷۶۵۶۸-۹

فروشگاه اصفهان: اصفهان، میدان انقلاب، سینما ساحل،

کدپستی: ۸۱۳۱/۱۴۵۱۱، فکس: ۰۳۱-۳۲۲۴۷۷۳

Sooremeh

Mehrak.ir

@Sooremeh

۶۶۴۶۰۹۹۳ (پنج خط)

۱۳۹۸-۱۱۴

۳۰۰۰۵۳۱۹

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از انتشارات است

دانلود کتابخوان سوره مهر

با وارد کردن کد تخفیف hisama در اولین خرید خود از کتابخوان سوره مهر ۵۰٪ تخفیف بگیرید.

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	پیش‌گفتار

پرده اول: یک‌هزار و پنجاه و سه / تهران / ۲۳

۲۳	تولد در محله صام‌پرخانه
۲۶	درگیری، زندان و تبعید
۲۹	درباغی‌بگیر امین‌السلطان
۳۱	خان قلعه

پرده دوم: در دامگه سیاست / ۲۹

۳۱	سلطنت طلب ضد توده‌ای
۳۲	در بند دولت مصدق
۳۳	تاج‌بخشان جنوب شهری
۴۷	نقش لومپنها در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲
۵۱	همگام با کودتاچیان
۶۰	قدردانی از تاج‌بخشان

پرده سوم: رو در روی رژیم / ۶۳

۶۳	سرشاخ یا رئیس شهربانی
۷۲	مرید روحانیت

برده چهارم: در مدار آزادگی / ۸۱

۸۱	آتش زیر خاکستر.....
۹۳	اعتراضات گسترده.....
۹۷	خیزش لوطیها.....
۱۰۶	همگام با روحانیت سیاسی.....
۱۲۹	خون‌بهای حریت.....
۱۴۱	در واکنش به اعدام.....
۱۵۱	مؤخره.....
۱۵۵	ضمایم (اسناد، بریده جراید و تصاویر).....
۲۰۹	هرست اعلام.....
۲۲۷	کتابنامه.....

مقدمه

طیب حاج‌رضایی همان‌طور که لوطیانی بود که در قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ عمق پیوستگی خود را با مرجعیت شیعه به اثبات رساند و در برابر استبداد پهلوی قد علم کرده و به او اوباش دهه سی سابقه مروده با دربار پهلوی را در کارنامه داشت در همان دوران نیز پیوستگی خود را با روحانیت قطع نکرد. این ارتباط پس از وقوع کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و انزوای روحانیت بیشتر هم شد. طبری که همان زمان گزارشگر ساواک این ارتباط را به «تغییر لحن» آیت‌الله رضایی تعبیر کرد. حاج‌رضایی در ابتدای دهه چهل دین خود را با مرجعیت شیعه و روحانیت مبارز که در رأس آن حضرت امام خمینی قرار داشت ادا کرد و بار درخواست دربار مبنی بر اعتراف دروغ درباره امام خمینی به شهادت را با آغوش باز پذیرفت.

درباره طیب حاج‌رضایی و فعالیت‌های وی در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ صحبت و کتابهایی نیز نوشته شده است، اما این آثار اغلب رویکردی خاص و یکسان‌داشته و سؤال‌های فراوانی در ذهن مخاطب پیش کشیده‌اند. شاید مهم‌ترین کتابی که درباره طیب

حاج رضایی منتشر شده کتاب آزاد مرد شهید طیب حاج رضایی به روایت اسناد ساواک است. چنان که از نام این کتاب برمی آید تنها اسناد مربوط به مجاهدتهای طیب در آن آمده و مطالب مندرج در آن اغلب بدون تحلیل است. این اثر بیش از آنکه برای مخاطب عام مفید باشد برای پژوهشگران تاریخ سودمند خواهد بود. همچنین کتاب دیگری نیز تحت عنوان طیب در گذر لو طیهامدتها پیش روانه بازار کتاب شده است که به نوعی تاریخ شفاهی زندگانی طیب است. این اثر نیز کامل نیست. چرا که خاطرات بیژن حاج محمدرضا، فرزند شهید طیب، در آن دیده نمیشود. علاوه بر این، اشتباهات تاریخی نیز دارد. کتاب دیگری که اخیراً وارد بازار نشر شده کتاب رادمرد از سلسله انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی بوده و از مجموعه منتشر شده دانستیهای انقلاب اسلامی برای جوانان است. این اثر نیز از آنجا که برای قشر جوان و نوجوان نوشته شده اغاب خالی از تحلیلهای عمیق است. علاوه بر این سه کتاب، مجتبی زاده محمدی نیز در فصل هشتم کتاب لو مینها در سیاست عصر پهلوی به نقش طیب حاج رضایی در قیام ۱۵ خرداد پرداخته و صفحاتی به وی اختصاص داده است. این پژوهش نیز از آن جهت که اختصاصی به موضوع طیب حاج رضایی نپرداخته است نمیتواند پژوهش کاملی درباره طیب محسوب شود. با این حال این هر چهار پژوهش نکاتی سودمند و مفید برای خوانندگان دارد.

با توجه به آنچه گفته شد اثر پیش رو را به جرئت میتوان نخستین پژوهش علمی و تحلیلی درباره زندگانی طیب حاج رضایی دانست و ادعا کرد که این اثر به نوعی حاصل و مجموع، تکمیل کننده پژوهشهای پیشین در این زمینه است.

اگرچه این اثر حاصل تحقیق و پژوهش پنج ساله نگارنده آن (از

سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۵) درباره طیب حاج رضایی است نویسنده به خود اجازه نمی دهد تا ادعا کند این اثر فاقد نقص و کاستی است. از این رو با آگاهی از کاستیها، امید است تا پژوهش پیش رو سرآغاز انجام تحقیقات بیشتری در این زمینه باشد.

پیش از پایان سخن بر خود لازم می دانم تا از کمکهای بی دریغ بزرگوارانی قدردانی کنم. در ابتدا از آقای بیژن حاج محمدرضا، فرزند شهید طیب حاج رضایی، که با وجود ضیق وقت و مشغله های فراوان، با کمال سه رویی ضمن انجام مصاحبه با نگارنده پاره ای از اسناد و مدارک هم باب از جمله وصیت نامه دست نویس شهید طیب حاج رضایی را در اختیار این جانب گذاشتند صمیمانه تشکر می کنم.^۱ از استادان عزیزم دکتر علیرضا ملائی توانی و دکتر محسن بهشتی سرشت که جرعه نگارش این کتاب را در ذهن این حقیر ایجاد کردند صمیمانه قدردانی می کنم. مراتب سپاس دزاری خود را از دوستان پژوهشگرم آقایان جواد کامور بخشایش و دکتر صفاءالدین تبرانیان که در طی نگارش این اثر سخاوتمندانه این حقیر را از راهنماییهای خویش بهره مند ساختند اعلام می دارم. از پدر و مادر بزرگوارم، همسر مهربانم و برادران و خواهران عزیزم که در مدت نگارش این اثر پشتیبان معنوی ام بودند مراتب سپاس را به جامی آورم. با آرزوی سلام برای این بزرگواران امید است تا روزی بتوانم گوشه ای از زحمات بی پایان آنان را جبران سازم.

محمد جعفر بگلو

بهمن ۱۳۹۷

۱. به هنگام نگارش این سطور، بیژن حاج محمدرضا در قید حیات بود. او در سوم اردیبهشت ۱۳۹۸ به دیار باقی شتافت. پادش گرامی.